

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/125/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119011002
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2119011002.5

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obvinených S. J. a spol., pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zák. č. 140/1961 Zb., o sťažnosti sa sťažnosť prokurátorky Krajskej prokuratúry Trnava proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 06.02.2020 pod sp. zn. 6Tk/1/2019, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 24.11.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods.1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť prokurátorky Krajskej prokuratúry Trnava, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd rozhodol tak, že: (citácia)

„ Podľa § 244 ods. 1 písm. a) Tr. por. s poukazom na § 562 ods. 2 Tr. por. per analogiam, súd trestnú vec obvineného S. J. a spol., ktorí sú stíhaní pre trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.07.2001 na skutkovom základe, že

presne nezisteného dňa, v presne nezistenom čase pred dňom 03.05.2001 obvinení H. R., D. T., S. J. a I. E., spolu s t. č. nebohými Q. J., I. J., J. P. a I. F., ako členovia zločineckej skupiny pôsobiacej od roku 1999 minimálne v Dunajskej Strede a okolí pod názvom "J.", sa spojili, spolu s rozdelením si úloh naplánovali a vykonali vraždu poškodeného S. J. tak, že Q. J. po predchádzajúcej dohode s I. J. nariadil fyzickú likvidáciu S. J., pričom vylákaním S. J. poveril H. R., ktorý za týmto účelom oslovil Q. Z., ktorý pod zámenkou dohodnutia bližšie nešpecifikovaného obchodu vylákal poškodeného na stretnutie, a to dňa 03.05.2001 v presne nezistenom poobedňajšom čase v Dunajskej Strede na križovatke ulíc Galantskej a Jilemnického, kde nastúpil poškodený S. J. k Q. Z. a obvinenému H. R. do osobného motorového vozidla Audi A6 combi, tmavomodrej farby a bližšie nezisteného evidenčného čísla, následne všetci traja spolu odišli smerom na obec Trstice, kde po prejdení obce Trstice zastavili za obcou v smere na obec Kráľov Brod - časť Slovenské Pole za stojacim osobným motorovým vozidlom Škoda Octavia bližšie nezistenej farby a evidenčného čísla, z ktorého vystúpili Q. J., obvinený S. J. a J. P., vytiahli poškodeného S. J. z auta Audi A6, Q. J. mu na ruky založil kovové putá a následne ho naložili do vozidla Škoda Octavia, kde po pokyne od Q. J., H. R. a Q. Z. odišli s vozidlom Audi A6 z miesta preč a Q. J., obvinený S. J., J. P. a poškodený S. J. na vozidle Škoda Octavia odišli po presne nezistenej trase na hrádzu, ktorá sa nachádza asi 300 metrov od cesty po ľavej strane pred mostom na ceste medzi Trhovou Hradskou a Trsticami pred križovatkou v tvare V, kde vozidlo Škoda Octavia zastalo, Q. J., obvinený S. J. a J. P. doniesli poškodeného S. J. k miestu, na ktorom už boli I. F., obvinený D. T. a obvinený I. E., ktorí chystali nelegálny hrob, následne Q. J. z miesta odišiel, obvinený S. J. za pomoci J. P. začal bližšie nezisteným predmetom škrtiť poškodeného S. J. a nakoľko tento po škrtení ešte vykazoval známky života, doposiaľ presne nezistená osoba z prítomných osôb poškodeného S. J. udrela krompáčom do oblasti hlavy a následne telo poškodeného "pochovali" do vopred vykopaného nelegálneho hrobu, pričom motívom

vraždy S. J. bola skutočnosť, že tento bol spoluobvinený s I. J., ktorý bol v tom čase vo výkone väzby, a zo strany I. J., ako člena skupiny J. bola obava, že ak by S. J. vypovedal v spoločnej trestnej veci, resp. boli by za túto odsúdení, zmarilo by to prepustenie I. J. z výkonu väzby, v ktorej sa v tom čase nachádzal,

postupuje Špecializovanému trestnému súdu z dôvodu vecnej príslušnosti podľa § 16 ods. 5 Tr. por. s poukazom na § 14 písm. a) Tr. por.“ (koniec citácie)

Okresný súd napadnuté uznesenie zdôvodnil v rozsahu č.l. 1590-1591 spisu.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava podal dňa 15.04.2019 na Okresný súd Trnava obžalobu zo dňa 11.04.2019, sp. zn. Kv/41/17, ktorou obvineným S. J., H. R., D. T. a I. E. kladie za vinu spáchanie trestného činu vraždy spáchanej formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.07.2001, ktorého sa mali dopustiť na skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia.

Zo skutkovej vety obžaloby okresný súd zistil, že vražda S. J. mala byť vykonaná obvinenými na príkaz Q. J. a to vopred naplánovaným spôsobom.

Vyjadrenie skutku, resp. spôsob jeho vopred uváženeho prevedenia, ako bol tento vymedzený v skutkovej vete obžaloby, má podklad v dokazovaní, ktoré bolo vykonané v prípravnom konaní. V tomto smere poukázal najmä na výpoveď svedka Q. Z. a obvineného D. T..

Okresný súd v ďalšom poukázal na citáciu ustanovenia § 562 ods. 2 Tr. por., z ktorého vyplýva, že okresný súd v sídle krajského súdu je príslušný vykonať v prvom stupni konanie aj o trestných činoch podľa skôr účinných predpisov, ktoré svojou povahou a závažnosťou zodpovedajú trestným činom uvedeným v § 16 ods. 1. Zodpovedajúcu povahu a závažnosť je treba posudzovať najmä z hľadiska, že keby sa podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. nepoužil skôr účinný Trestný zákon č. 140/1961 Zb., ale trestnosť činu by sa posudzovala podľa nového Trestného zákona č. 300/2005 Z.z., či by bol vecne príslušným na konanie okresný súd v sídle krajského súdu podľa § 16 ods. 1 Tr. zák.

Proces dokazovania, ktorý bol vykonaný v prípravnom konaní podľa názoru prvostupňového súdu bez rozumných pochybností nasvedčuje, že ak by skutok bol posudzovaný podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z.z., bol by právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 Tr. zák., na ktorého prejednanie by bol vecne príslušným Špecializovaný trestný súd.

Trestný poriadok síce situáciu uvedenú v § 562 ods. 2 Tr. por. výslovne neupravuje z hľadiska pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, avšak pre takýto prípad je treba postupovať analogicky podľa tohto ustanovenia, kedy práve s poukazom na povahu a závažnosť činu by vecne príslušným súdom na konanie mal byť Špecializovaný trestný súd a preto rozhodol okresný súd v zmysle výrokovej časti napadnutého uznesenia.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote sťažnosť prokurátorka Krajskej prokuratúry Trnava, ktorú odôvodňovala (na č.l. 1593-1596) po úvodnej rekapitulácii vyššie uvedených dôvodov napadnutého uznesenia a s poukazom na pôsobnosť Trestného zákona (časovú, územnú, osobnú) a jednotlivé zásady trestného konania tým, že

v danej veci neboli splnené zákonné podmienky na postúpenie predmetnej trestnej veci Špecializovanému trestnému súdu, nakoľko pôsobnosť daného súdu sa v zmysle § 14 písm. a) Tr. zákona vzťahuje na trestný čin úkladnej vraždy, čo v danom prípade vzhľadom na čas spáchania skutku a časovú pôsobnosť Trestného zákona, nie je možné takto kvalifikovať.

Konštatovanie súdu v uznesení o postúpení Špecializovanému trestnému súdu, že ak by skutok bol posudzovaný podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., bol by právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 Trestného zákona, je porušením zásady retroaktivity. Nie je preto na mieste na jednej strane kvalifikovať skutok podľa zákona účinného v čase spáchania skutku, aby nedošlo k porušeniu princípu retroaktivity, a obžalobu podať podľa § 16 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku príslušnému okresnému súdu v sídle krajského súdu, a na druhej strane súdom totožný skutok vyhodnotiť ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 Trestného zákona, a následne vec

podľa § 562 ods. 2 Trestného poriadku vyhodnotiť ako podanú vecne nepríslušnému súdu a jej následne postúpenie na ďalšie konanie Špecializovanému trestnému súdu.

Vyhodnotenie, resp. subsumovanie skutku pod obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy a následným postúpením veci Špecializovanému trestnému súdu je podľa názoru prokurátorky porušením zásady retroaktivity k horšiemu, a tým v konečnom dôsledku aj porušením samotného práva obžalovaných na spravodlivý súdny proces.

S poukazom na právne úvahy vo vzťahu k významu obžalovacej zásady (§ 2 ods. 15 Trestného poriadku), ako aj obsahu obžaloby ako takej (§ 234 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), považuje prokurátorka postup prvostupňového súdu za nesprávny, a preto navrhla, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Obžalovaní proti citovanému uzneseniu okresného súdu sťažnosť nepodalí, k sťažnosti prokurátorky sa ani po výzve súdu nevyjadrili.

Na základe podanej sťažnosti odvolací súd v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a tak zistil, že sťažnosť prokurátorky nie je dôvodná.

Pri plnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že okresný súd pri svojom rozhodovaní (na neverejnom zasadnutí) postupoval striktne a dôsledne podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, následne všetky relevantné skutočnosti dôležité pre posúdenie základnej otázky, t.j. či je vecne príslušným na prejednanie danej trestnej veci, alebo nie, vyhodnotil zabezpečené dôkazy v spisovom materiály v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. individuálne i v ich vzájomných súvislostiach a dospel k zákonnému záveru o tom, že je potrebné podľa § 244 ods. 1 písm. a) Tr. por. s poukazom na § 562 ods. 2 Tr. por. per analogiam, trestnú vec obvineného S. J. a spol., pre trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.07.2001, postúpiť vecne príslušnému Špecializovanému trestnému súdu.

Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol všetky konkrétne skutočnosti, ktoré zakladajú úvahy o jeho procesnom postupe, pričom krajský súd sa s týmito konkrétnymi skutočnosťami v plnom rozsahu stotožňuje, osvojuje si ich a v podrobnostiach na ne (bez potreby ich opakovania) odkazuje, pričom považuje (vzhľadom na sťažnostné námietky prokurátora) navyše uviesť nasledovné.

Podľa § 562 ods. 2 Tr. por. okresný súd v sídle krajského súdu je príslušný vykonať v prvom stupni konanie aj o trestných činoch podľa skôr účinných predpisov, ktoré svojou povahou a závažnosťou zodpovedajú trestným činom uvedeným v § 16 ods. 1 <..

Z komentára:

Vyššie citované ustanovenie sa vzťahuje na trestné činy upravené v skôr účinných Trestných zákonoch, ak sa nepoužijú ustanovenia § 564 ods. 3 a 4 (vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na okresný/krajský súd pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, vykoná konanie okresný/krajský súd podľa doterajších predpisov...). Samozrejme, že toto ustanovenie možno použiť len vtedy, ak sa v zmysle § 2 ods. 1 TZ trestnosť činu, vzhľadom na priaznivejší zákon, neposudzuje podľa nového Trestného zákona (zákona č. 300/2005 Z.z.).

Zodpovedajúcu povahu a závažnosť treba posudzovať najmä z hľadiska, že keby sa podľa § 2 ods. 1 TZ nepoužil skôr účinný zákon, ale trestnosť činu by sa posudzovala podľa nového Trestného zákona, či by bol vecne príslušným na konanie okresný súd v sídle krajského súdu podľa § 16 ods. 1.

Predmetné ustanovenie však túto situáciu výslovne neupravuje z hľadiska pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu (§ 14). Ak by nastal taký prípad, treba postupovať analogicky podľa § 562 ods. 2 a vecne príslušným na konanie by bol Špecializovaný trestný súd.

Predmetná situácia je síce dôsledkom absencie prechodných ustanovení, no toto sa dá riešiť ich systematickým a teologickým výkladom. Vychádzajúc zo zásady, že trestné konanie sa vedie pre skutok a nie pre jeho právnu kvalifikáciu, pre určenie príslušnosti Špecializovaného trestného súdu na prejednanie trestnej veci je rozhodujúce, či skutok, tak ako je popísaný v skutkovej vete obžaloby, napĺňa

všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty niektorého z trestných činov uvedených v § 14 Trestného poriadku, a to bez ohľadu na skutočnosť, že z hmotnoprávneho hľadiska, vzhľadom na zásadu zákazu retroaktivity vyjadrenej v čl. 7 Dohovoru, čl. 50 ods. 6 Ústavy a § 2 ods. 1 Trestného zákona, je skutok kvalifikovaný podľa Trestného zákona č. 140/1961 Z. z. účinného v čase spáchania skutku.

K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95).

Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a v praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci / uznesenie NS SR pod sp. zn. 1Tdo 22/2014/.

Podľa názoru sťažnostného súdu aplikácia vyššie citovaného ustanovenia nevykazuje znaky pravej retroaktivity, v našom právnom systéme neprípustnej, ale ide o retroaktivitu nepravú, ktorá je prípustná. Dotknutým ustanovením boli uznané právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti a účinnosti skoršieho zákona, no zároveň boli zmenené isté práva do budúcnosti a to tým, že takýto trestný čin nebude prejednávať miestne (a vecne) príslušný okresný súd v sídle krajského súdu, ale Špecializovaný trestný súd zriadený zákonom č. 291/2009 Z. z. zo dňa 18. júna 2009 z dôvodu špecializácie na bližšie špecifikovanú trestnú agendu, čomu zodpovedá aj skutková časť preskúmvanej obžaloby. V tomto kontexte tak spätná účinnosť právnej normy na dosiahnutie sledovaného účelu je aj podľa názoru tunajšieho súdu akceptovateľná.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto sťažnostnému súdu po preskúmaní napadnutého uznesenia nezostávalo iné, ako sťažnosť prokurátorky Krajskej prokuratúry Trnava v zmysle § 193 ods.1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.